

XVIII

FESTIWAL NAUKI W PAŁACU STASZICA

O języku i kulturze

Ekonomia

ARCHIWUM

ARTYSTYKA

prawo

Badania
literackie

FILOZOFIA

19-28 IX 2014

Prawo
Wiedza
Języku i kulturze

19.09.2014

KLUBY MŁODZIEŻOWE

PRAWO

Instytut Nauk Prawnych PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Prawo we współczesnym społeczeństwie

81. **Mam prawo wiedzieć. Moje prawo do informacji publicznej**
– M. Maciejewski, 19 IX godz. 17:30, Gr, W, sala 203 (II piętro).
O prawie informacji publicznej.

22.09.2014

KLUBY MŁODZIEŻOWE

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Fundacja Gender Center we współpracy z Instytutem Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Płeć w kulturze

137. **Męskość w kulturze** – A. Wróbel, 22 IX godz. 15:30, Wa, sala 144 (I piętro). Sposoby konstruowania męskości w kulturze. Zastanowimy się, czym jest płeć społeczno-kulturowa, jakie są różnice między wzorami męskości a kobiecości.

KLUBY

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Instytut Sławistyki PAN, ul. Nowy Świat 72

Cykl: Odmienna droga słowiańskich kultur

215. **Historyczne debaty o specyfice rozwojowej Słowiańszczyzny**
– K. Kowalewski, 22 IX godz. 17:30, W, D, sala 103 (I piętro)
Czy słowiańskość mogła determinować opóźniony rozwój cywilizacyjny, postęp lub zacofanie, wybór ustroju politycznego, porządku prawnego, wartości kulturowych, estetycznych lub religijność?

23.09.2014

KLUBY MŁODZIEŻOWE

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Fundacja Gender Center we współpracy z Instytutem Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Płeć w kulturze

138. **Czy wojna nie ma w sobie nic z kobiety?** – W. Grzebalska, 23 IX godz. 15:30, Wa, sala 144 (I piętro) Odwołując się do przykładów historycznych i współczesnych konfliktów zbrojnych, przyjrzymy się uczestnictwu kobiet w wojnach: jako żołnierek, pracownic zaplecza usługowo-produkcyjnego, krzewicielek militarystyki i zbrodniarek wojennych.

KLUBY

FILOZOFIA

Instytut Sławistyki PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Odmienna droga słowiańskich kultur

216. **Bracia Słowianie: zgodni czy poróżnieni?** – L. Moroz-Grzelak, 23 IX godz. 17:30, W, D, sala 103 (I piętro) Jak opisywano ideę pokrewieństwa narodów słowiańskich? Jakie przypisywano jej znaczenie w poszczególnych ideologiach narodowych? Jaką rolę odegrała w rozwoju tożsamości narodów słowiańskich?

Towarzystwo Naukowe Prakseologii, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Praca w optyce prakseologicznej

180. **Przemiany pracy: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość**
– R. Banajski, P. Masiukiewicz, T. Berliński, 23 IX godz. 18, W, sala 154 (I piętro) Nowe technologie jako główne źródło przemian pracy i w ich następstwie przemian cywilizacyjnych. Czy w przyszłości czeka nas błogie lenistwo?

24.09.2014

KLUBY MŁODZIEŻOWE

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Fundacja Gender Center we współpracy z Instytutem Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Płeć w kulturze

139. **Aby język giętki...** – G. Latos, 24 IX godz. 15:30, Wa, sala 144 (I piętro). Czy istnieje związek między formami gramatycznymi występującymi w języku a stereotypowym podziałem ról i funkcji społecznych? Zagadkę postaramy się rozwikłać, przyglądając się stanowiskom, tytułom i zawodom występującym w języku polskim.

FILOZOFIA prawo

KLUBY

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Instytut Sławiastyki PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Odmienność drogi słowiańskich kultur

217. **Wyjątkowość kultur i języków słowiańskich** – E. Mastowska, 24 IX godz. 17:30, W, D, sala 103 (I piętro). Co czyni wyjątkowymi narodowe i regionalne kultury słowiańskie? Co je łączy, a co dzieli? A co decyduje o specyfice języków słowiańskich?

KLUBY MŁODZIEŻOWE

25.09.2014

PRAWO

Instytut Nauk Prawnych PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Prawo we współczesnym społeczeństwie

82. **Pracownik a pracodawca: co warto wiedzieć** – S. Witkowski, 25 IX godz. 16:30, Wa, sala 203 (II piętro).

O poszukiwaniu pracy oraz ewentualnych problemach w miejscu pracy (np. mobbingu).

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Fundacja Gender Center we współpracy z Instytutem Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Płeć w kulturze

140. **Lankijki same o sobie** – G. Latos, 25 IX godz. 15:30, Wa, sala 144 (I piętro). Historie kobiet żyjących na Sri Lance. Co łączy Lankijki z Polkami? W jakim stopniu sytuacja kobiet jest zależna od miejsca, w którym żyją?

KLUBY

FILOZOFIA

Towarzystwo Naukowe Prakseologii, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Praca w optyce prakseologicznej

181. **Paradoksy innowacyjności, wydajności i bezrobocia na rynku** – R. Banajski, T. Berliński, J. Kolarzowski, M. Sidor-Rządkowska, 25 IX godz. 18, W, sala 154 (I piętro). Sprzeczności na rynku pracy: wydajność a bezrobocie, innowacyjność a spadek zatrudnienia, wzrost kwalifikacji a praca niestwarzająca warunków samorealizacji, sektor walki z bezrobociem a jego efektywność.

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Instytut Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

214. **Dlaczego wciąż nie rozumiemy głębiej romantyzmu**

– D. Danek, 25 IX godz. 18, W, sala 144 (I piętro). Utrzymująca się luka w wykształceniu humanistycznym w Polsce – brak obeznania z psychoanalizą – powoduje, że wciąż mylnie rozumiemy tak istotne zjawiska, jak romantyczne samotnictwo, miłość romantyczną czy romantyczną „religię smutku”. Spotkanie przygotowane w ramach corocznych wykładów „Literatura i psychoanaliza”

27.09.2014

SPOTKANIA WEEKENDOWE

BIOLOGIA

BIOLOGIA

Ogród Botaniczny PAN w Powsinie, gościnnie ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

373. **Historia uprawy róż** – M. Monder, 27 IX godz. 10:30, W, sala 101 (I piętro). O historii uprawy róż: róże należą do najstarszych roślin stanowiących dla człowieka źródło pożywnych owoców i uroczych kwiatów. Pierwsze pola różane zakładano już w Mezopotamii, gdzie z płatków róż wyrabiano wodę i olejek różany. W godzinach 10-18 zapraszamy do zwiedzania wystawy „Jej szlachetność róża”, uroczyste otwarcie wystawy nastąpi o godz. 10.

FILOZOFIA

Instytut Filozofii i Socjologii PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

398. **Labirynt Filozoficzny** – D. Facca, 27 IX godz. 12, Wa
Przejdź labirynt filozoficzny w Pałacu Staszica! Dowiedz się, czym jest filozofia i jak zadać pytanie, by uzyskać filozoficzną odpowiedź. Zmierz się z największymi filozofami, sprawdź, czy istnieją pytania, o których nie śniło się filozofom.

Dr hab. Seweryn Blandzi – Platon	pokój 105 (I piętro)
Dr Agnieszka Blandzi – Dionizy Areopagita	pokój 118 (I piętro)
Dr Marcin Bułafa – św. Tomasz	pokój 243 (II piętro)
Dr hab. Danilo Facca – Kartezjusz	pokój 137 (I piętro)
Dr hab. Andrzej Gniazdowski – Husserl	pokój 227 (II piętro)
Dr hab. Maria Gołębiewska – Kierkegaard	pokój 286 (II piętro)
Dr hab. Andrzej Leder – Freud	pokój 164 (I piętro)
Dr Piotr Lichacz – św. Augustyn	pokój 244 (II piętro)
Dr Anna Michalska – Schopenhauer	pokój 146a (I piętro)
Dr Marcin Miłkowski – Nietzsche	pokój 225 (II piętro)
Dr Wojciech Wrotkowski – Heraklit	pokój 158 (I piętro)
Dr hab. Dorota Zygmuntowicz – Arystoteles	pokój 113 (I piętro)
Dr Maciej Sosnowski- Hegel	pokój 118 (I piętro)

PSYCHOLOGIA

Instytut Psychologii PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

422. **O księgowaniu i liczeniu pieniędzy** – P. Gasparski, 27 IX godz. 13, W, sala 104 (I piętro). Psychologiczne aspekty księgowania i liczenia pieniędzy.

EKONOMIA

Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

423. **Młodzi innowatorzy** – T. Baczek, 27 IX godz. 12, W, sala 100 (I piętro). Jak zmieniać świat? Warsztaty zorientowane na pobudzanie kreatywności, zdolności współpracy i przekazywanie pozytywnych wzorców zachowań.

HISTORIA

PAN Archiwum w Warszawie, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Archiwa skarbnicą świadectw historii i nauki

429. **Jak usidlić czas w rodzinnych dokumentach** – H. Krajewska, J. Stasiak, 27 IX godz. 10:30, Wa, od 16 lat, sala 103 (I piętro). Zasady tworzenia własnego archiwum. Formy gromadzenia, segregowania, przechowywania i zabezpieczania dokumentacji rodzinnej.

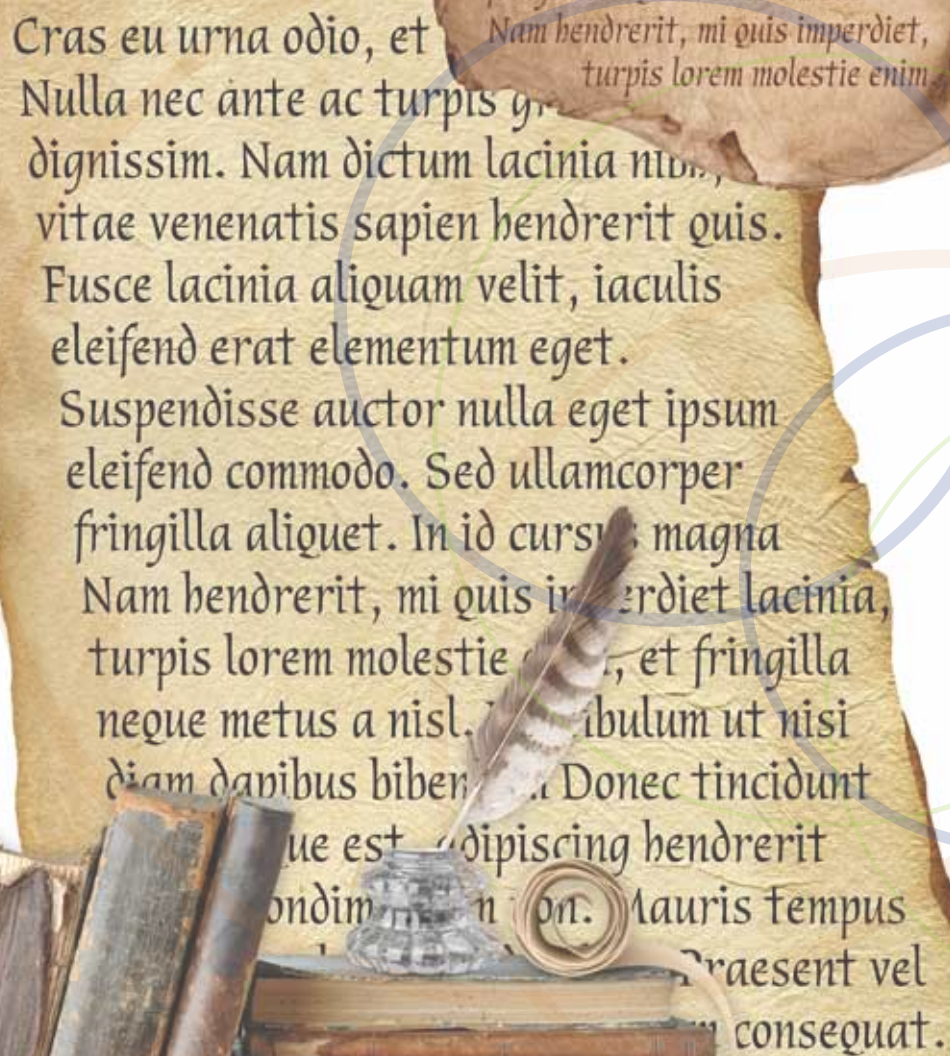
430. **Porządkowanie spuścizn zawierających dokumenty elektroniczne** – A. Chodkowska, 27 IX godz. 11:30, W, od 16 lat, sala 103 (I piętro). O problemach związanych z porządkowaniem hipotetycznej spuścizny: jak zabezpieczyć nośniki i dane na nich, jak gromadzić, opracowywać i udostępniać dokumentację elektroniczną pochodzenia prywatnego, jak radzić sobie z różnorodnością dokumentacji elektronicznej, a jak ją porządkować.

431. **60 lat Archiwum Polskiej Akademii Nauk** – 27 IX godz. 12, F, od 16 lat, sala 103 (I piętro). Dorobek PAN Archiwum w Warszawie w filmowej pigułce, na tle wydarzeń historycznych kraju i rozwoju znaczenia archiwistyki w świadomości społecznej.

432. **Siedem cudów świata** – H. Krajewska, 27 IX godz. 12:30, W, K, sala 103 (I piętro). Przedstawienie idei tworzenia listy siedmiu obiektów uznanych za cuda świata. Zostaną ukazane cuda świata starożytnego, współczesne siedem cudów świata oraz siedem cudów natury

433. **Afery kryminalne II Rzeczypospolitej** – B. Borkowski, 27 IX godz. 13:30, W, od 16 lat, sala 103 (I piętro). Charakterystyka największych spraw kryminalnych przedwojennej Polski: od kontrowersyjnej sprawy Rity Gorgonowej po tajemnicze samobójstwo Walerego Sławka.

434. **Historia Pałacu Staszica** – J. Arvaniti, 27 IX godz. 14, W, K, od 16 lat, sala 103 (I piętro). Prezentacja burzliwej i nieznannej warszawiakom historii Pałacu Staszica i wystawionego przed nim pomnika Kopernika. Dodatkowo pokaz multimedialny przedstawiający unikatowe i dotychczas nieupowszechnione wizerunki domu nauki polskiej.

Cras eu urna odio, et
Nulla nec ante ac turpis gra
dignissim. Nam dictum lacinia nisi,
vitae venenatis sapien hendrerit quis.
Fusce lacinia aliquam velit, iaculis
eleifend erat elementum eget.
Suspendisse auctor nulla eget ipsum
eleifend commodo. Sed ullamcorper
fringilla aliquet. In id cursus magna
Nam hendrerit, mi quis imperdiet lacinia,
turpis lorem molestie et, et fringilla
neque metus a nisl. Nullam bibulum ut nisi
diam dapibus bibendum. Donec tincidunt
que est sed adipiscing hendrerit
condimentum non. Mauris tempus
Praesent vel
consequat.

435. **Julian Ursyn Niemcewicz – pan na Ursynowie** – J. Arvaniti, 27 IX godz. 15, W, od 16 lat, sala 103 (I piętro). Opowieść o barwnym i najszcześniejszym życiu Niemcewicza okresie, gdy przez prawie 10 lat mieszkał podwarszawskiej miejscowości Rozkosz, przemianowanej przez siebie na Ursynów. Prelekcji towarzyszyć będzie pokaz multimedialny prezentujący m.in. rysunki bohatera opowieści. W czasie trwania spotkań organizowanych przez PAN Archiwum w Warszawie zapraszamy do zwiedzania wystawy „Polscy nobliści. Lech Wałęsa”, na której będzie można obejrzeć oryginalne fotografie, medale, dyplomy i unikatowe dokumenty dotyczące życia osobistego i zawodowego noblisty.

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

Instytut Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Literatura i zagadnienia kultury współczesnej

453. **Być zwierzęciem... w literaturze** – A. Barcz, 27 IX godz. 9:30, Wa, sala 144 (I piętro). Zastosowanie performatywnego czytania pozwoli nam odegrać i zinterpretować wybrane fragmenty literackie (Herberta, Różewicza, Szymborskiej, Miłosza), w których zwierzęta mają coś ważnego do powiedzenia ludziom.

454. **Wokulski i bohaterowie kultury współczesnej (seriali i gier)** – B. Szleszyński, 27 IX godz. 13, Wa, sala 144 (I piętro). Współczesne sposoby recepcji arcydzieła Prusa w kontekście takich dzieł kultury, jak wybitne seriale („Rodzina Soprano”, „Breaking Bad”) czy głośne gry video („Wiedźmin”, „The Last of Us”).

455. **Wiek XIX i anachronizmy we współczesnej kulturze popularnej** – A. Bąbel, 27 IX godz. 14, Wa, sala 144 (I piętro). Na przykładach zaczerpniętych głównie z nurtu „kryminału retro” współczesne, potoczne wyobrażenia na temat wieku XIX: rażące anachronizmy oraz elementy prawdziwe, choć niezgodne ze stereotypową wizją epoki.

456. **Bolesław Prus i maszyna do pisania** – A. Grabowska-Kuniczuk, 27 IX godz. 15, P, sala 144 (I piętro). Rola maszyny do pisania w życiu pisarza i jej historia (na podstawie wspomnień z epoki i innych przekazów dotyczących historii maszyn na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku i na przełomie stuleci).

457. **Media wobec dystopii** – K. Gajewski, 27 IX godz. 16, W, D, sala 144 (I piętro). Żyjemy w epoce niespotykanego rozwoju środków przekazu. Był on antycypowany przez pisarzy kreślących obrazy fikcyjnych światów. Rozważymy pytanie, w jakim stopniu wizje te okazały się trafne.

Cykl: Literatura i zmysły

458. **Teksty literatury polskiej i fetysyzm** – P. Sobolczyk, 27 IX godz. 10:30, W, sala 144 (I piętro). Podstawowe założenie Freudowskiego ujęcia fetysyzmu erotycznego oraz krótkie interpretacje fetysyzmu stroju w „Operetce” Gombrowicza i „Krawcu” Mrożka, a także fetysyzmu obuwia w dziennikach Andrzejewskiego.

459. **Krótki kurs zmysłowego czytania** – M. Rembowska-Płuciennik, B. Śniecikowska, P. Sobolczyk, 27 IX godz. 11:30, Wa, sala 144 (I piętro). O referencjach w zakresie odbioru literatury: kto czyta „wszystkimi zmysłami”, kto widzi/słyszy/czuje dotykiem i smakiem przedstawione w utworach fikcyjne światy, a kto jest w stanie zagubić się w fikcji.

Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

469. **Nauka pisania hieroglifów** – J. Iwaszczuk, A. Stupko-Lubczyńska, 27 IX godz. 11:30, Wa, sala 05 (parter). O różnych rodzajach pisma egipskiego, jego strukturze. Dowiemy się, jak pisano znaki, na ile istotne były kolory i jak zapisywano imiona królewskie.

470. **Świątynia Totmesa I w Tebach Zachodnich** – J. Iwaszczuk, 27 IX godz. 12:30, P, sala 05 (parter). Wyniki ostatnich prac nad świątynią Totmesa I, która poszukiwana była przez badaczy od XIX w.: praca od momentu odkrycia nowej budowli, metody rekonstrukcji oraz interpretacje zachowanych pozostałości.

WIEDZA O JĘZYKU I KULTURZE

28.09.2014

Instytut Badań Literackich PAN, ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica

Cykl: Humanistyka cyfrowa

460. **Humanistyka cyfrowa a badania literackie** – M. Maryl, 28 IX godz. 12, W, sala 134 (I piętro). Główne obszary stosowania metod cyfrowych w literaturoznawstwie (kolekcje, wizualizacja, badania ilościowe) oraz ogólnodostępne narzędzia przydatne w życiu codziennym.

461. **Lektury dobre czy wolne? O czytaniu w sieci** – Ł. Cybulski, P. Bem, 28 IX godz. 13, W, sala 134 (I piętro). Dzięki wolnemu dostępowi kontakt z dziełami kultury jest coraz łatwiejszy, ale jednocześnie odbiór udostępnionych w ten sposób dzieł wymaga znacznych kompetencji. Prezentacja poświęcona będzie narzędziom interpretacyjnym lektur umieszczonych w sieci.

462. **Od kartografii literackiej do mapy interaktywnej** – A. Wójtowicz, 28 IX godz. 14, Wa, sala 134 (I piętro).

Wybrane aspekty geografii literackiej i krytyki kartografii zostaną użyte do otwierania nowych ścieżek interpretacji dzieł literackich i relacji kulturowych. Przedstawiona zostanie mapa interaktywna jako narzędzie badań.

Cykl: Kobiety w kulturze

we współpracy z Fundacją Gender Center

463. **„Wanda i jej Smok”. Genderowe czytanie polskich kronik** – M. Rudaś-Grodzka, 28 IX godz. 10, Wa, sala 144 (I piętro). Krytyczna lektura średniowiecznych kronik i sposoby tworzenia narracji o początkach Polski. Rekonstrukcja legendy o Wandzie na podstawie tekstu Wincentego Kadłubka i innych kronikarzy.

464. **Wanna i klosz. Pisarstwo Sylvii Plath** – K. Czeczot, 28 IX godz. 11, W, sala 144 (I piętro).

Twórczość wybitnej amerykańskiej pisarki, Sylvii Plath (1932-1963): wybrane figury, obecne zarówno w jej poezji, prozie, jak i w dzienniku i listach.

465. **George Sand – narodziny nowoczesnej kobiety** – K. Nadana-Sokołowska, 28 IX godz. 12, W, sala 144 (I piętro). Twórczość George Sand, znanej głównie jako partnerka Chopina: najciekawsze z punktu widzenia dzisiejszej krytyki feministycznej wątki twórczości, dotyczące zwłaszcza kwestii kobiecej.

466. **Barbara Toruńczyk – jej pismo i biografia** – I. Misiak, 28 IX godz. 13, W, sala 144 (I piętro).

Twórczość i program redakcyjny Barbary Toruńczyk, założycielki „Zeszytów Literackich”, kwestie dotyczące kobiecej tożsamości i homospołeczności w jej praktyce politycznej i artystycznej.

467. **Solska w zwierciadle ówczesnej krytyki teatralnej** – N. Yakubova, 28 IX godz. 14, Wa, sala 144 (I piętro).

Sceniczne role Ireny Solskiej (1875-1958), wybitnej polskiej aktorki. Uczestnicy otrzymają fragmenty recenzji teatralnych, na podstawie których zrekonstruowane zostaną założenia ówczesnej krytyki.

468. **Komunistki i duch transgresji. Historia jednego pokolenia**

– A. Mrozik, 28 IX godz. 15, W, sala 144 (I piętro). Kim były kobiety zaangażowane w komunizm? Odpowiedzi poszukamy we wspomnieniach polskich działaczek komunistycznych, w publicystyce i utworach literackich (m.in. Wandy Wasilewskiej, Janiny Broniewskiej, Elżbiety Szemplińskiej).

W - wykład, Wa - warsztaty, Wys - wystawa, Wyc - wycieczka, P - pokaz, F - film

Instytut Badań Literackich PAN
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica
<http://www.ibl.waw.pl>

Instytut Nauk Ekonomicznych PAN
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica
<http://www.inepan.waw.pl>

Instytut Sławistyki PAN
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica
<http://www.ispan.waw.pl>

PAN Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie
ul. Nowy Świat 72 Pałac Staszica
<http://www.zdp.pan.pl>

Archiwum w Warszawie PAN
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica
<http://www.apan.waw.pl>

Towarzystwo Naukowe Prakseologii
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica,
<http://www.tnp.edu.pl>

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK

Instytut Filozofii i Socjologii PAN,
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica,
<http://www.ifispan.waw.pl>

Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN,
ul. Nowy Świat 72, Pałac Staszica,
<http://www.iksio.pan.pl>

Instytut Psychologii PAN,
ul. Jaracza 1, 00-378 Warszawa,
<http://www.psych.pan.pl>

Ogród Botaniczny PAN w Powsinie,
ul. Prawdziwka 2,
02-973 Warszawa,
<http://www.ogrod-powsin.pl>